

Høringsvar, 21. januar 2005

Høring over udkast til bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende videnskabelig uredelighed (UVVU)

Generelle bemærkninger

Der er tale om et område, som har stor betydning for dansk forskning og den enkelte forsker. Det er derfor af største vigtighed, at afgørelser om videnskabelig uredelighed træffes med størst mulig hensyntagen til retssikkerheden - også for den forsker, der er under anklage for videnskabelig uredelighed.

Det bør derfor overvejes nærmere, om det er i overensstemmelse med dansk lovgivningspraksis at fastsætte regler i bekendtgørelsesform via administrativ regelfastsættelse, som kan have så alvorlige konsekvenser som anmeldelse til offentlig tilsynsførende myndighed, politianmeldelse, samt udtalelser om sanktionsvalg over for ansættelsesmyndighed. (udkastets § 15).

Den kompetence, som tænkes givet til udvalgene vedrørende uredelighed i forskningen, er beslægtet med den kompetence, som Sundhedsvæsenets Patientklagenævn er tillagt - udtalelserne er ikke i sig selv juridisk bindende for modtageren, men vil alligevel kunne få vidtrækkende konsekvenser for modtageren af afgørelsen.

Det bør derfor overvejes - blandt andet af retssikkerhedsmæssige grunde - om der ikke bør søges tilvejebragt hjemmel for nedsættelse af udvalgene, udpegning af medlemmer og arbejds- og sanktionsområder via lovgivning.

Det er også af betydning for retssikkerheden, at der i forbindelse med et lovforberedende arbejde udarbejdes bemærkninger til lovforslaget, som i høj grad bidrager til at fastlægge retningslinier for fortolkningen af bestemmelserne i loven. Arbejdet i Folketinget med behandling og vedtagelse af lovforslag åbner for, at Folketinget fastlægger rammerne for den nærmere fortolkning af reglerne på området.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Kapitel 1. Formål, anvendelsesområde m.v.

§ 1.

I § 1 stk. 5 fastslås det, at udvalgene kun kan behandle sager, hvor den indklagede har gennemført en forskningsbaseret uddannelse på minimum kandidatniveau. Det bør i den forbindelse overvejes, om det ikke er mere relevant at fastlægge en definition ud fra forskningsarbejdets karakter i stedet for at tage udgangspunkt i uddannelsen hos den person, der udfører forskningsarbejdet.

Som eksempel kan nævnes, at en del af den sundhedsvidenskabelige forskning, der udføres af sygeplejersker og ergo- og fysioterapeuter bør kunne vurderes ud fra samme lødighedskriterier som den sundhedsvidenskabelige forskning, der udføres af læger.

I § 1, stk. 5, fastlægges det, at udvalgene kun får kompetence i sager, hvor forskeren får løn fra det offentlige eller hvor der er en nærmere angivet tilknytning mellem en indklaget/dennes videnskabelige produkt og danske forskningsbevillinger. I § 1 stk. 6 bestemmes det, at udvalget kan behandle sager, hvor den indklagede er ansat ved private virksomheder i Danmark, mv., hvis denne virksomhed har tilsluttet sig udvalgenes kompetence.

Disse bestemmelser begrænser udvalgets muligheder for at gribe ind over for forskning, der udføres i Danmark, men som udføres i privat regi eller som for eksempel udføres i forbindelse med en dansk del af en international multicenterundersøgelse.

Det forekommer forkert, at der er tale om frivillighed i forbindelse med udstrækningen af, hvilke forskergrupper og virksomheder, der er omfattet af udvalgets kompetence.

Disse indskrænkninger i udvalgets kompetence stemmer ikke overens med formålsbestemmelsen i § 1, hvor det anføres, at udvalgene nedsættes "til styrkelse af dansk forsknings troværdighed".

Den begrænsede tildeling af udvalgets kompetence er således problematisk. Et problem ved videnskabelig uredelighed er, at det kan føre til misbrug af offentlige ressourcer og i øvrigt kan føre til ufortjent meritering. Et andet problem er, at megen forskning - ikke mindst på sundhedsområdet - mere

eller mindre direkte er handlingsvejledende. Uredelig forskning på sundhedsområdet kan med andre ord føre til fejlbehandling, herunder fejlmedicinering, eller til fejlagtige dispositioner angående prioritering af ressourcer til medicin.

Kapitel 9. Forskellige bestemmelser

§16. Årsberetning

Det fremgår af § 16, at årsberetningen skal beskrive samtlige behandlede sager om videnskabelig uredelighed i anonymiseret form.

Det fremgår ikke af § 16, stk. 2, om udvalget er forpligtet til at offentliggøre forløb, hvor udvalgets udtalelser er blevet ændret.

Publiceret: 21.01.2005

Links from this page

1. <http://www.adgangforalle.dk/>